

S.Andreas - 2de Zondag van de Advent - 9 december 2018

Leven van wat komt

Preek:

Toen ik in 1962 naar Afrika vertrok, had ik een zakboekje bij me en daarin een tekst geschreven, die ik ergens had opgepikt en die mij toen aansprak. Dit was de tekst: “Wat je als eerste moet doen, als je een andere mens, een ander volk, een andere cultuur, een andere religie ontmoet is: je schoenen uittrekken; want de plek die je gaat betreden is heilig; God is al aanwezig vóóordat jij komt.” En paus Franciscus verraste mij 50 jaar later, in 2013, in zijn eerste encycliek met dezelfde gedachte. Ik citeer: “God woont in onze wereld, in de stad, in de huizen, in de straten, op de pleinen; het is de taak van de kerk te ontdekken, en te laten zien, hoe in die smeltkroes van culturen God aanwezig is en iets nieuws, een nieuwe cultuur, laat geboren worden.” Deze gedachte wil ik als bodem leggen onder de overweging van deze zondag, terwijl ik met een schuins oog kijk naar de tekst aan de wand : **Leven van wat komt.**

Natuurlijk is paus Franciscus, en zijn ook wij, niet blind voor de crises in onze wereld op zoveel terreinen: financiële crisis, economische crisis, klimaatcrisis vluchtelingencrisis, de gele hesjes. En niet alleen in onze wereld, maar ook in onze kerk is er sprake van een ongekende crisis: een geloofscrisis, de leegloop, de kerksluitingen, het tekort aan priesters, het seksueel misbruik; de geloofwaardigheid van de kerk staat op het spel.

Crisis in de kerk, hoe voelt dat? Ik kan natuurlijk somber worden, mismoedig, de hoop opgeven, verdrietig omdat de kerk niet meer is wat ze was. Maar ik kan - integendeel - ook nieuwsgierig, vol verwachting zijn. Elke crisis is een keerpunt, een scharniermoment, dat om bezinning vraagt over wat er aan de hand is in de wereld: bezinning over die realiteit die we niet in handen hebben enerzijds, en over de noodzaak ons af te vragen hoe we daarmee moeten omgaan als gelovigen anderzijds. Die crisis in de kerk komt nu op ons pad, we zitten er midden in; het is iets wat ons overstijgt, wat in mijn ogen het werk van God is; het is niet iets van menselijke makelij; God heeft iets

in het zin; hij wil duidelijk de kerk zuiveren (ontdoen van wat er niet in thuishoort!); misschien wil Hij wel helemaal iets nieuws opstarten. Ja, daar zitten we nu midden in, in die crisis, in dat overgangsproces; en - nogmaals - volgens mij is God daarin aanwezig.

Het is dáárom dat ik deze crisis een heilig moment noem, een 'kairos-moment': niet iets om over te somberen, maar wel iets om ons af te vragen hoe wij daarop moeten inspelen; God doet ons handreikingen en verwacht van ons een antwoord. Dát is wat ons te doen staat: inspelen op wat zich aandient vanuit de samenleving, en dát met het visioen van Jezus Nazareth voor ogen, leven van wat komt.

Leven van wat komt, wat kan dat zijn? Misschien is dat een vluchteling die op onze deur klopt, een zwerver die geen thuis heeft, iemand die zich eenzaam voelt; misschien is dat een kind, dat huiselijk geweld ontvlucht en om hulp vraagt; misschien een alleenstaande moeder die de eindjes niet aan elkaar geknoopt krijgt voor haar gezin; misschien is het een verontrustend bericht van de dokter wat de gezondheid van mijn partner of van mijzelf betreft; of misschien is dat het Armeens gezin in de Bethelkerk in Den Haag, dat dreigt uitgezet te worden en een appèl op ons doet.

Leven van wat komt, van wat op ons pad komt, betekent in dit geval: dat gezin hoop geven, maar ook 450 andere kinderen in dezelfde situatie in ons land hoop geven, door een signaal af te geven naar de regering om nog eens opnieuw goed na te denken over hoe wij met rechten van kinderen dienen om te gaan.

Leven van wat komt betekent in dit geval ook: samen als katholiek en protestant om dat gezin in Den Haag heen heen gaan staan; letterlijk de eenheid van christenen een stap dichterbij brengen door dat samen te doen.

Leven van wat komt betekent dan: het vertrouwen hebben dat daardoor (ik zeg het met klem: daardóór!) de toekomst zich verder zal ontvouwen voor onze ogen, gaandeweg duidelijk zal worden, de wereld mooier zal worden.

Toch zijn er altijd mensen die denken dat Gód die mooie toekomst, die mooiere wereld, het koninkrijk van God, maar moet scheppen; die Hem zelfs verwijten dat deze wereld een puinhoop is; zij voelen zich niet geroepen om zelf in actie te komen; zij wachten op een wonder van God. Maar zo werkt het niet; wij mensen hebben een eigen verantwoordelijkheid, die hierin bestaat: dat wij - levend in deze wereld - durven leven alsof wij ons al in die visioenwereld bevinden. Met andere woorden: dat wij - levend in deze wereld - niet klakkeloos met de grote meute meedoen, maar tegen de stroom dúrven ingaan, en daden stellen, die eigenlijk thuis horen in die visioenwereld, in dat koninkrijk van God; wij moeten zélf/samen actief worden, zélf/samen over onze bijdrage aan een nieuwe wereld nadenken en zélf stenen aandragen voor het nieuwe Jerusalem, de ‘stad van vrede’.

Zowel de eerste als de tweede lezing vandaag zeggen: Gerechtigheid is de weg die naar die stad van vrede leidt; wij zijn ervoor toegerust om die weg te kennen en te gaan, om gerechtigheid te doen; wij zijn ervoor toegerust om wat krom en ón-recht is, te zien en recht te trekken; gerechtigheid ligt in onze mensenhanden; wij staan niet onmachtig, als wij samenscholen, onze krachten bundelen; gerechtigheid is het werk van ons mensen sámen.

Begrijpt u iets meer van de tekst aan de wand: leven van wat zich aandient in die chaotische warrige wereld van vandaag, aan de slag gaan met wat op ons afkomt, **‘leven van wat komt’?** Amen.